

sønderjydske matrikelskyld), dels ejendomme med fra 1 tdr. hartkorn indtil 2 tdr. hartkorn, for så vidt sidstnævnte ejendomme hører under et gods uden at være beliggende på tidligere hovedgårdsjord eller på jord, der er udtaget til fri rådighed som over hovedgårdsjord. Med hensyn til spørgsmålet, om jorden har været undergivet den for hovedgårdsjord gældende fri rådighed, vil det i særlige tvivlstilfælde almindeligvis være muligt at godtgøre eller sandsynliggøre forholdene på grundlag af matriklens dokumenter eller andet arkivmateriale, således at det må antages, at den ejeren i denne henseende påhvilende bevisrisiko kun undtagelsesvis bliver udslaggivende ved afgørelsen. Muligvis vil der forekomme grænsetilfælde, hvor der savnes tilsvarende afgørende holdepunkter for afgørelsen af, om en ejendom hører under et gods. Den gældende lov om brug af huse på landet indeholder lige så lidt som lovgivningen iøvrigt en nærmere bestemmelse af, hvilke jordbesiddelser der er godser. Da lovforslaget på dette punkt bygger direkte på lovbekendtgørelsens § 16, er det ikke fundet muligt at optage en nøjere bestemmelse af godsbegrebet i forslaget, og i eventuelle tvivlstilfælde vil man derfor være henvist til at træffe afgørelsen efter de foreliggende omstændigheder under hensyntagen dels til den pågældende jordbesiddelses historie, dels til almindelig sprogbrug. Ved et gods forstås efter almindelig sprogbrug en samling selvstændige avlsbrug, som i forening danner et hele, og som henhører eller har henhørt under en hovedgård eller en anden større ejendom. I almindelighed har jordbesiddelsen bevaret betegnelsen som gods, selv om kun en hovedejendom med anseligt tiliggende alene eller i forbindelse med enkelte mindre ejendomme er til rest af den tidligere flerhed af ejendomme. I tilfælde, hvor hovedejendommen ikke i sin tid har udgjort en hovedgård, vil det kunne være vejledende ved afgørelsen, om de under jordbesiddelsen hørende ejendomme — eventuelt nogle af disse — inden tinglysningsreformen den 1. april 1927 var anført på samme blad i skøde- og panteregistrene, eller i ældre tid ved overdragelse, ved pantsætning og eventuelt også ved erlæggelse af skatter og afgifter er blevet behandlet som en helhed, eller der ved fæsteafløsningen blev afhændet fæstegods fra jordbesiddelsen til selveje. Endelig kan det være vejledende, om jordbesiddelsen i almindelighed af ejeren og egnens befolkning er blevet betegnet som et gods, samt om vedkom-

mende under jordbesiddelsen hørende ejendom på 1—2 tdr. hartkorn hidtil har været undergivet langvarig bortforpagtning på vilkår svarende til lovgivningen om brug af huse på landet.

Stk. 2. Ejendommens ejerforhold og brug.

Ifølge § 2, stk. 3, i lovbekendtgørelsen af 1950 og § 13 i forslaget af 1948 lægges vægten på, om ejendommen var bortforpagtet den 1. april 1927. I lovforslagets § 1, stk. 2, første led, foreslås denne betingelse skærpet med kravet om, at det daværende brugsforhold var stiftet af en ejer, som tillige ejede anden landejendom, således at lovforslaget alene omfatter ejendomme, der allerede dengang var bortforpagtet og undergivet lovgivningen om brug af huse på landet, eller — for sønderjydske ejendommers vedkommende — under i det væsentlige tilsvarende faktiske omstændigheder på nævnte tidspunkt var i brug som forpagterejendomme, samt ejendomme, som efter nævnte tidspunkt med vedkommende brugskommissions godkendelse er givet i brug, f. eks. som erstatning for et andet med kommissionens godkendelse nedlagt brug eller efter kommissionens påbud i anledning af en konstateret ulovlig drift eller nedlæggelse af ejendommen.

Det kræves ikke i lovforslaget, at ejendommen i de følgende år uafbrudt har været givet i forpagtning eller har tilhørt ejere, som tillige ejede anden ejendom, men det er i den foreslåede bestemmelses sidste led stillet som yderligere betingelse, *enten* at ejendommen ved lovens ikrafttræden er undergivet brugsforhold i henhold til reglerne i lovbekendtgørelsen af 1950, *eller* at ejendommen ved lovens ikrafttræden ikke er beboet af ejeren, og han eller ægtefælle tillige ejer anden landbrugsejendom, d. v. s. en eller flere af loven om landbrugs-ejendomme omfattede ejendomme.

Disse to alternativt opstillede betingelser vil begge være opfyldt i et betydeligt antal tilfælde, men også adskillige ejendomme, for hvilke kun den ene betingelse er opfyldt, vil blive omfattet af lovforslagets bestemmelser. Som eksempler på tilfælde, hvor kun den sidstnævnte af betingelserne opfyldes, kan nævnes dels samtlige af lovforslaget omfattede ejendomme i de sønderjydske landsdele, dels ejendomme i de øvrige dele af landet, som enten med særlig godkendelse af vedkommende brugskommission midlertidig drives for ejerens egen regning, eller som ved overtrædelse af lovbekendtgørelsens regler drives for ejerens